

statistisk signifikant. Analysen viser videre, at såvel gerningsmandens som offerets alder bidrager til at forklare variationen i strafudmålingen i de sager, analysen omfatter.

Der er også gennemført en multipel logistisk regressionsanalyse, hvor det er undersøgt, om der er forskelle mellem årene med hensyn til brug af korte versus lange frihedsstraffe. Korte frihedsstraffe er defineret som straffe op til og med 1 år, mens lange frihedsstraffe er dem over 1 år. Denne analyse er baseret på de samme variable som variansanalysen. Analysen viser, at der er ikke forskel årene imellem med hensyn til brug af korte og lange frihedsstraffe. Det betyder, at sandsynligheden for at få en kort straf og for at få en lang straf – i sammenlignelige sager – er lige stor i de undersøgte år. Den påviste variation i strafudmålingen årene imellem vedrører altså alene en variation inden for området af henholdsvis straffe op til 1 år og straffe over 1 år.

Sammenfatning

Undersøgelsen herunder de statistiske analyser har vist, at strafudmålingen i voldtægtsdomme afhænger af en lang række karakteristika ved de enkelte voldtægtssager:

- Forhold, der på forskellig måde afspejler voldtægtens grovhed, bidrager især til at forklare forskelle i strafudmålingen. Det drejer sig først og fremmest om den anvendte straffelovsbestemmelse (§ 216, stk. 1 eller stk. 2), og om voldtægten er fuldbyrdet eller ej. Voldtægtens karakter som enten overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt eller parvoldtægt og gerningens varighed, der både kan afspejle forbrydelsens grovhed, og om flere forbrydelser har fundet sted, bidrager også til at forklare strafudmålingen.
- Sagens omfang har også en klar indflydelse på straffen. Såfremt personen samtidig dømmes for flere voldtægter eller for anden kriminalitet end tilsvarende seksualforbrydelser, eller såfremt straffen er en fællesstraf, influerer det markant på længden af den idømte straf.

- Også den tidligere kriminelle karriere influerer på strafudmålingen, idet personer, der tidligere er dømt for seksualforbrydelser, får hårdere straffe end personer, der ikke er det.
- Endelig influerer både gerningsmandens og offerets alder på strafudmålingen. Dette ses tydeligst for den del af analysen, der ikke omfatter de grove voldtægtssager (§ 216, stk. 2) samt sager med tidligere seksualforbrydere.

Undersøgelsen har ligeledes vist, at nogle af de forhold, der har betydning for strafudmålingen, varierer årene imellem. Der er således statistisk signifikante forskelle i andelen af voldtægtsforbrydere, der tidligere er dømt for seksualforbrydelser, ligesom der er statistisk signifikante forskelle i fordelingen af voldtægterne efter deres karakter som henholdsvis overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og parvoldtægt. Begge forhold taler for, at man – alt andet lige – vil have en lavere strafudmåling i 1992 og i 1998, hvor der er særligt få, der tidligere er dømt for seksualforbrydelser, og særligt mange parvoldtægter.

De statistiske analyser peger på, at årstallet for dommen også influerer på strafudmålingen, således at strafudmålingsniveauet var markant højere i 1984 end i de øvrige år. Der er derimod ikke klare forskelle i strafudmålingsniveauet mellem de øvrige år. Forskellen i strafudmålingsniveauet i 1984 sammenholdt med de øvrige år er beregnet til 5 mdr. (med et statistisk sikkerhedsinterval fra 2 til 8 mdr.). De videre analyser viser, at det højere strafudmålingsniveau i 1984 skyldes, at voldtægt efter § 216, stk. 2, og at tidligere seksualforbrydere da fik længere straffe, end tilfældet var de øvrige år. Det betyder, at når der bortses fra domme vedrørende § 216, stk. 2, og domme vedrørende tidligere seksualforbrydere, er der ingen klar forskel i strafudmålingsniveauet mellem de undersøgte år.

Der har endvidere ikke kunnet påvises forskelle årene imellem med hensyn til brug af korte og af lange straffe (straffe på op til og med 1 år sammenholdt med straffe over 1 år).

¹⁾ Gennemsnitlige strafængder er her og i det følgende beregnet på baggrund af alene de ubetingede frihedsstraffe.

²⁾ Anden form for kriminalitet inkluderer straffelovsovertrædelser samt overtrædelser af våbenloven, lov om euforiserende stoffer og færdselslovens § 53 og § 56.

³⁾ Lektor, cand.stat. Svend Kreiner har bistået ved udarbejdelsen af de statistiske analyser.